

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ЕКСПЕДИТОРА

Тарапугіна А., студентка групи МК-447

*Ажаман І.А., к.е.н., доцент
кафедра менеджменту та управління проектами*

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Анотація. В статті розглядаються питання транспортної логістики, організація та особливості діяльності з експедиції товарів, а також характерні риси робіт експедиторів на українському ринку

Постановка проблеми. Швидка та найменш затратна доставка вантажів із дотриманням терміну та якості, товару який доставляється, вимагає від експедиторів високий професіоналізм та відповідальність, їх вміння і здатність швидко вирішувати проблеми, що виникають на шляху руху товару від товаровідправника до отримувача товару.

Підвищення вимог до засад транспортування товару, зміна законодавчої бази, внутрішні зміни в системі прийняття та відправлення вантажів визначає необхідність трансформації підходів, принципів та методів роботи експедитора, а також його гнучкість пристосовуватися до ситуації або знати яким чином шукати способи вирішення виникаючих проблем. Особливе значення має робота експедиторів для всіх інших ланок товароруку.

Питанням експедиції та визначенням сутності і принципів цієї діяльності займалися вітчизняні та зарубіжні вчені. Так у книзі «Толковий словар» авторами якого є Ожегова. С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова експедиція визначається як відправити за призначенням вантаж, товар, кореспонденцію.

У посібнику з логістики таких авторів як В. С. Лукинський, В. В. Лукинський, И. А. Пластуняк, Н. Г. Плетнева розглянуті питання вибору виду транспорту, технології і способу транспортування вантажів при міжміському та внутрішньоміському і міжнародному сполученні, а також перспективи використання логістичних технологій при пасажирських перевезеннях. Наведені в посібнику

прикладі моделей і методів дозволяють вибрати логістичних посередників у транспортуванні, раціональну схему поставки і на основі імовірного підходу - термін доставки. У збірнику «Все про облік і організацію транспортно-експедиторської діяльності» авторів Рудяк Ю., Пироженко О., Маханько О. розглядається як правильно укласти договір експедирування, яка діяльність підлягає ліцензуванню, як заповнити товарно-транспортну документацію при здійсненні перевезень територією України та при міжнародних перевезеннях.

Особливу увагу приділено питанням документального оформлення претензій та позовів.

У книзі Милославської С.В., Плужникової К.И. «Мультиmodalні і інтерmodalні перевезення» докладно описані основні етапи науково-технічної революції на транспорті, найбільш яскраво відбилися на цих організаційних формах забезпечення перевезень вантажів. Висвітлено найбільш прогресивні технології, пов'язані з інтерmodalні перевезення, їх логістичним забезпеченням, глобалізацією та інтеграцією транспорту, особливості змішаних повідомлень

Предметом дослідження в роботі є постійно змінювана законодавча база, а також теоретичні та практичні аспекти роботи експедиторів в сучасних умовах будівельного підприємства. Об'єктом дослідження є експедиторська діяльність та її особливості на території України.

Метою написання статті є розглянути дії, необхідні для виконання експедитором, метою яких є забезпечення нормального руху логістичного потоку та інформаційного супроводження впродовж всього каналу розподілу.

Виклад основного матеріалу. Для досягнення вказаної в статті мети поставлені та вирішені такі завдання: визначена суть та значення роботи експедитора для розвитку сучасного торгівлі та зменшення собівартості вантажу; проведений аналіз стану об'єкта дослідження та ринку експедиторських послуг.

На основі проведеного аналізу в роботі запропоновано: напрями удосконалення експедиторських послуг як послуг з переміщення вантажу у просторі та часі з найменшими фінансовими та часовими витратами, визначені шляхи зниження собівартості транспортних послуг.

В роботі визначено, що для ефективної діяльності експедитора особливе значення мають: оцінка вантажу, а також прозорість дій робітників митної служби доступність, тобто можливість наявності певного (необхідного для даного різновиду вантажу) типу транспорту у необхідному місці в необхідний час та швидкий пошук можливості його перевезення з пункту А у пункт Б, так як його робота напряму залежить від цих чинників. Тому для експедитора має сенс використовувати різний підхід до різних ситуацій. Мається на увазі специфіка вантажу, його відправника (вантажовідправник) та одержувача (вантажодержувач). Ступінь вміння надати якісні послуги з отримання вантажів, їхнього супроводу при перевезенні, забезпечення його схоронності, страхування вантажу, а також видача та грамотне оформлення товаророзпорядчих документів, визначає рівень компетентності експедитора.

Представник експедиційної компанії стосується всіх стадій перевезення вантажу, починаючи від підготовки відповідних документів для транспортування, організації навантаження товару й повним моніторингом за перевезенням до призначеного місця, що властиво й розуміється під доставкою вантажу в експедиторів.

Але виникають такі випадки, коли який би кваліфікований фахівець не був, фура з вантажем попадає в надзвичайну ситуацію - це так званий форс-мажор. У результаті чого, є ризик псування вантажу або його повного знищення, звідки виникають більші збитки для вантажоперевізника. Знизити ризик виникнення таких випадків до деякої міри може перевезення вантажу за допомогою висновку контракту з перевіреною транспортною фірмою. Контракт, який укладається між експедитором і фірмою перевізником має назву «Договір транспортування», а контракт, який укладається між

замовником послуги транспортування і експедитором – «Договір експедирування». Експедитори великих логістичних компаній працюють за певною схемою, основними пунктами якої є твердий контроль стану вантажу в період перевезення й доставка вантажу в зазначений час.

Коли вантаж відправляється вантажовідправником вже повинний бути договір експедирування і укладатися або укладений договір транспортування. Це робиться для того, щоб максимально зменшити фінансові та часові витрати, а в деяких випадках і зберегти цілісність продукції. Наприклад: йде від вантажовідправника контейнеровоз (тут мається на увазі судно), припустимо з бананами. До моменту його заходження в порт і початку розвантаження вже треба підтягувати транспорт. Причому не будь-який, а саме з необхідними і заданими нам параметрами, в даному випадку це повинні біти не просто контейнеровози (вантажні машини), а машині з рефрижераторами. Щоб вантаж не постраждав від навколишніх умов (температури, світла) і жодна із сторін не понесла збитки. Чим менше буде простоювати товар в очікуванні розвантаження і подальшого транспортування, тим менші будуть витрати часу, а отже і фінансові.

Сьогодні, в умовах швидко ринкової економіки, що швидко розвивається і конкуренції по витратах, професія експедитора стає усе більше затребуваною.

Висновки. Значення роботи експедитора в русі вантажу від вантажовідправника до вантажоодержувач величезне. Якісна робота експедитора може скоротити проміжок часу, за який доставляється вантаж, а отже і витрати на його доправлення, а отже і кінцеву собівартість цього вантажу, що, в свою чергу, відіграє роль і відчувається пересічним споживачем.

Експедитор - це фахівець, що відслідковує шлях товару, він є агентом перевізника, що займається організацією транспортно-експедиторського обслуговування. Експедитор не просто супроводжує вантаж, він планує й організує перевезення вантажу.

Експедитор координує будь-які вантажоперевезення (контейнерні, перевезення сипучих вантажів і небезпечних вантажів, наливних вантажів і т.д.).

Експедитор повинен добре знати позитивні й негативні сторони використання певного виду транспорту в будь-яких регіонах, уміти становити план перевезення й вибирати прийнятний спосіб транспортування. Важливою складової роботи експедитора є контроль поточного стану довіреного йому вантажу.

Література

1. В. С. Лукинський, В. В. Лукинський, И. А. Пластуняк, Н. Г. Плетнева «Транспортировка в логистике: Учеб. пособие»
2. Конспект лекцій. Автор – Ажаман І. А.
3. Милославска С.В., Плужникова К.И. «Мультимодальные и интермодальные перевозки»
4. Офіційний сайт ВРУ <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1955-15>.
5. Офіційний сайт експедиторської фірми «Express Transport» <http://www.express-trans.net/pereezdt.html>
6. Ожегова. С.И. Ожегов, Н.Ю. Шведова «Толковый словарь»
7. Рудяк Ю., Пироженко О., Маханько О. «Все об учете и организации транспортно-экспедиторской деятельности»